

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

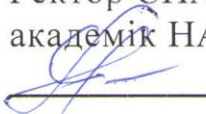
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
(шифр та назва галузі)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ
«22» 04 2019 року
протокол № 11 від «22»_04_2019р.

**Голова Вченої ради,
Ректор СНАУ
академік НААН України**
 В.І. Ладика

Освітньо - професійна програма
введена в дію

«01» 09 2019 року
наказ 1176-к від 29.05.2019р.

**Ректор СНАУ
академік НААН України**
 В.І. Ладика

Суми 2019

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми зі спеціальності
212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський)

Проектна група у складі:	
Голова проектної групи:	
доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ А.В. Березовський
Члени проектної групи:	
кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини	 _____ О.Л. Нечипоренко
доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ Т.І. Фотіна
доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ О.І. Касяненко
доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва	 _____ Р.В. Петров
Погоджено:	
Завідувач навчального відділу	 _____ Н.В. Колодненко
Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, кандидат економічних наук, професор	 _____ В.М. Жмайлов

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Молодший лікар з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 06 листопада 2015 року № 1151
Цикл/рівень	НРК – 7 рівень, FG-ENEA – другий цикл, EGF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії освітньої програми до 1 липня 2022 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.snau.edu.ua
2 - Мета освітньої програми	
Метою програми є підготовка висококваліфікованих і професійних лікарів з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи здатних вирішувати наукові задачі та питання щодо контролю санітарних заходів та дотримання гігієнічних вимог на всіх етапах виробництва, переробки, транспортування, приймання, зберігання й реалізації (обігу) харчових продуктів тваринного та рослинного походження, кормів, кормових добавок, преміксів, репродуктивного матеріалу, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини та побічних продуктів, а також здійснення державного контролю, зокрема за показниками їх безпечності та якості.	

3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Ветеринарна медицина. Спеціальність 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза». Програма підготовки складається із 8 циклів підготовки та державної атестації.
Орієнтація освітньої програми	Програма професійна прикладна: структура програми передбачає динамічне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних ветеринарних, санітарно - гігієнічних проблем на локальному, регіональному та національному рівнях. Дисципліни та розділи програми засновані на теоретичних знаннях, які тісно пов'язані з практичними навичками. Програма дозволяє студентам набути необхідних навичок в галузі ветеринарної гігієни, санітарії та ветеринарно-санітарного інспектування харчових продуктів і кормів.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна програма: «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» Акцент робиться на здобутті навичок та знань з організації загальної ветеринарної профілактики на підприємствах з виробництва продукції тваринництва, забезпечення належного санітарного стану тваринницьких об'єктів з метою одержання якісної і безпечної продукції, здійснення ветеринарно-санітарної експертизи та контролю за якістю харчових продуктів та кормів, організацією ветеринарно-санітарного контролю за видаленням, обробкою та утилізацією відходів з об'єктів ветеринарно-санітарного нагляду, що передбачає визначену зайнятість та можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання.
Особливості програми	Не має.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Основними місцями роботи фахівців з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи є Міністерства і відомства України, структурні підрозділи органів державної влади, управління Держпродспоживслужби та її територіальні органи; регіональна служба ветеринарного контролю на державному кордоні України та транспорті; Збройні сили України, Національна гвардія України, Національна поліція України (підсобні господарства, розплідники тварин); науково-дослідні установи, випробувальні центри; навчальні заклади I-IV рівнів акредитації тощо; науково-дослідні установи судових експертиз України; установи Держстандартметрології; вітчизняні та іноземні фірми і представництва, комерційні структури, які працюють у сфері ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи; установи системи державної та приватної ветеринарної медицини, які здійснюють державний і внутрішній (власний контроль) гігієнічних вимог в умовах ферм (тваринницьких потужностей) під час виробництва, переробки, транспортування, зберігання та реалізації харчових продуктів і кормів; застосовують ризик-

	орієнтований підхід на всіх етапах виробництва, переробки, транспортування, приймання, зберігання й реалізації харчових продуктів тваринного та рослинного походження, кормів, кормових добавок, преміксів (потужності з виробництва м'яса і м'ясопродуктів, молока і молокопродуктів, риби і рибопродуктів, бойні, забійно-санітарні пункти, птахокомбінати, птахобойні, рибодобувні судна, цехи з виготовлення напівфабрикатів, холодильники, холодокомбінати, потужності з виробництва кормів тощо); підприємства з виробництва ветеринарних препаратів, субстанцій, підприємства з виробництва та зберігання готових кормів, кормових добавок та преміксів для тварин; утилізаційні ветеринарно-санітарні заводи; штамів мікроорганізмів, репродуктивного та патологічного матеріалу, фармакологічних та біологічних препаратів, засобів ветеринарної медицини, засобів догляду за тваринами та побічних продуктів, запобігання забрудненню довкілля через об'єкти санітарних заходів, дотримання вимог санітарного законодавства, виконання фітосанітарних заходів, обігу пестицидів та агрохімікатів, використання біологічних контрольних організмів, а також державний контроль на агропродовольчих ринках, торговельних мережах (магазини, супермаркети, продовольчі склади, оптові бази), в зонах промислу тварин (мисливські господарства), а також на шкіряно-хутрових заводах; віваріях; у центрах утримання безпритульних домашніх і диких тварин; зоопарках, заповідниках, заказниках тощо. Лікар з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи має можливість працювати на потужностях, в організаціях та установах різної форми власності згідно Національного класифікатора України (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO:2008): лікар ветеринарної медицини з гігієни та санітарії (2223.2); лікар ветеринарної медицини з безпеки та якості сільськогосподарських і харчових продуктів (2223.2); лікар ветеринарної медицини м'ясопереробних підприємств (2223.2); начальник (заступник) Головного управління Держпродспоживслужби області (міста, району) (1229.3); головний інспектор державного контролю (1229.1); головний державний аудитор (1229.1); молодший науковий співробітник (ветеринарна медицина) (2223.1); науковий співробітник (ветеринарна медицина) (2223.1); асистент (2310.2), викладач вищого навчального закладу (2310.2), директор лабораторії (1210.1), завідувач лабораторії (1229.4); директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1)
Подальше навчання	Після закінчення навчання за освітньою програмою спеціальності «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» фахівець також може вступати на навчання на програму для здобуття ступеню магістра. У подальшому фахівці можуть пройти перепідготовку та набути

	іншу спеціальність у галузі ветеринарної медицини і виконувати відповідну професійну роботу.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, лабораторних робіт, семінарів, індивідуальних занять, роботи в малих групах, проходження практики, консультацій з викладачами, самостійної роботи студентів.
Оцінювання	Звіти про проходження практики, тестування, підготовка презентацій, письмові та усні екзамени. Підсумкова атестація – підготовка та здача державних іспитів з заразної та незаразної патології.
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері ветеринарної гігієни, санітарії та ветеринарно-санітарного інспектування харчових продуктів і кормів при здійсненні професійної діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснювати просвітницьку діяльність. 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії. 4. Спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іншою мовою. 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 6. Здатність проведення досліджень на належному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 7. Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей). 8. Здатність працювати в міжнародному контексті та розуміти структуру взаємодії державної служби ветеринарної медицини з міжнародними партнерами. 9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 10. Прагнення до збереження довкілля.
6. Компетентності спеціальності	
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	1. Аналізувати основні принципи гарантування безпечності харчового ланцюга, контролювати, оцінювати та управляти ризиками під час виробництва та обігу харчових продуктів, проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень, проводити ветеринарний облік, оформляти звітну документацію. 2. Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо. 3. Здійснювати державний (внутрішній) контроль за дотриманням вимог гуманного забою тварин, передзабійною підготовкою та забоєм тварин, проводити післязабійне інспектування продуктів забою, забезпечення

	простежуваності. 4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях. 5. Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості. 6. Володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я». 7. Здатність планувати і здійснювати контроль та проводити моніторинг виробництва, зберігання, переробки та реалізації харчових продуктів і кормів, кормових добавок, преміксів, побічних продуктів, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини та оцінювати їх безпечність і якість. 8. Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль за підконтрольними вантажами на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів та здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження. 9. Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів (НАССР/ISO 22000) та контролювати систему моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції. 10. Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо. 11. Організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог та санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях. 12. Проводити державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу м'яса і м'ясних продуктів, молока і молочних продуктів, напівфабрикатів, харчових гідробіонтів; заготівлею, зберіганням та обігом харчових рослинних продуктів, меду і апіпродуктів, харчових яєць та яйцепродуктів, а також інших продуктів, володіти методами відбору проб, поводження з ними та результатів їх випробувань (досліджень). 13. Здійснювати ветеринарно-санітарний контроль за виробництвом та обігом кормів, кормових добавок, преміксів тощо на підконтрольних потужностях, володіти методиками їх дослідження та проводити їх санітарне
--	---

	оцінювання. 14. Здатність ідентифікувати та підтверджувати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів, відомостям, що наведені в інформації для споживача або декларації виробника. 15. Контролювати технологічні процеси первинної обробки субпродуктів, харчової крові, спеціальної сировини, здійснювати ветеринарно-санітарний контроль за дотриманням технологічних операцій з ендокринною, ферментною, кишковою, шкіряно-хутровою сировиною, м'ясом та іншими продуктами забою і готовими харчовими продуктами, проводити їх інспектування, наносити позначку придатності та визначати шляхи подальшого використання цієї продукції. 16. Здійснювати контроль гігієнічних вимог діяльності потужностей, які проводять збір, обробку, знешкодження (зnezараження), видалення, утилізацію та знищення побічних продуктів тваринницьких підприємств (потужностей), об'єктів ветеринарної медицини, переробної промисловості тощо. 17. Проводити судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством. 18. Контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів. 19. Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва, яка охоплює ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, безпечності кормів, кормових добавок тощо, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких потужностей. 20. Володіти знаннями з біобезпеки та біоетики, морально-етичними нормами, правилами і принципами використання біологічних агентів тощо.
7 - Програмні результати навчання	
	1. Застосовувати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи. 2. Розуміти структуру фахової діяльності та використовувати методи досліджень у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи. 3. Демонструвати розуміння щодо годівлі та гігієни тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних, основ епідеміології; гігієнічних умов утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення передзабійної підготовки і гуманного забою тварин, проведення післязабійного інспектування продуктів забою

	тварин, забезпечення простежуваності. 4. Установлювати зв'язок між хворобами різної етіології та здійсненні державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях та аналізувати основні принципи гарантування безпечності харчового ланцюга, контролювати, оцінювати та управляти ризиками під час виробництва та обігу харчових продуктів. 5. Проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів тощо за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх безпечності та якості відповідно до нормативно-правових актів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання. 6. Володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я». 7. Застосовувати знання та практичні навички щодо основ організації ветеринарної справи, справочинства, ветеринарної деонтології, психології. 8. Проводити наукові дослідження, здійснювати оброблення, аналіз, узагальнення та систематизацію отриманих результатів, оформлювати їх у вигляді презентацій та публікацій. 9. Здійснювати стандартний і розширений державний контроль за підконтрольними вантажами на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів та здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження. 10. Оцінювати проведення державного аудиту на підконтрольних потужностях з виробництва та обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів тощо у разі застосування системи менеджменту безпечності харчових продуктів (НАССР/ISO 22000) або процедур, заснованих на НАССР, та контролювати систему моніторингу для кожної КТУ під час виробництва продукції, моніторингу ветеринарних, імунобіологічних препаратів, забруднювачів у харчових продуктах та кормах. 11. Брати участь у плануванні виробничо-фінансової діяльності підконтрольних потужностей за ринкових відносин, а також контролювати дотримання гігієнічних вимог під час виробництва безпечних харчових продуктів, кормів і кормових
--	---

	добавок, керуючись чинними нормативно-правовими актами України з урахуванням вимог Кодексу Аліментаріус та «гігієнічного пакету» ЄЕС, а також іншими міжнародними нормативно-правовими актами. 12. Обґрунтовувати доцільність організації та проведення державного (внутрішнього) контролю гігієнічних вимог та санітарних заходів на потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, зокрема на агропродовольчих ринках, кормів, кормових добавок, преміксів, штамів мікроорганізмів, репродуктивного і патологічного матеріалу, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини, побічних продуктів, тварин тощо згідно з чинними нормативно-правовими актами. 13. Здійснювати належний контроль санітарних заходів та гігієнічних вимог за виробництва, переробки та обігу м'яса й інших продуктів забою ссавців та птиці, молока і молочних продуктів, харчових гідробіонтів, харчових рослинних продуктів, меду і апіпродуктів, харчових яєць та яйцепродуктів з подальшим проведенням інспектування відповідно до чинних нормативно-правових актів. 14. Інтерпретувати результати контролю гігієнічних вимог виробництва кормів, кормових добавок, преміксів, володіння методами під час оцінки їх безпечності та якості відповідно до чинних нормативно-правових актів. 15. Ідентифікувати та підтверджувати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів, відомостям, що наведені в інформації для споживача або декларації виробника. 16. Здійснювати державний (внутрішній) контроль гігієнічних вимог на потужностях за забоєм тварин, переробкою, зберіганням, транспортуванням й реалізацією (обігом) харчових продуктів тваринного походження; збором, утилізацією та знищення побічних продуктів забою тварин, непридатних до споживання. 17. Здійснювати державний (внутрішній) контроль гігієнічних вимог за технологічними процесами первинної обробки субпродуктів, харчової крові, спеціальної сировини, а також здійснювати ветеринарно-санітарний контроль за дотриманням технологічних операцій з ендокринною, ферментною, кишковою, шкіряно-хутровою сировиною, м'ясом та іншими продуктами забою і готовими харчовими продуктами, наносити позначку придатності та визначати шляхи подальшого використання цієї продукції. 18. Здійснювати судово-ветеринарну експертизу у випадках, передбачених чинним законодавством та гарантувати
--	--

	достовірність її результатів. 19. Проводити контроль санації на підконтрольних об'єктах згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів. 20. Забезпечувати об'єктивність та достовірність проведення ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, а також дотримання належного санітарного стану тваринницьких об'єктів, зберігання кормів і кормових добавок, експлуатацією технологічного обладнання. 21. Володіти питаннями біобезпеки та біоетики, дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів використання біологічних агентів і захисту населення від особливо небезпечних патогенів.
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	93,10 % науково-педагогічних працівників задіяних до викладання професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» мають наукові ступені та вчені звання.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, лабораторіями відповідає потребі. Використання сучасних прикладних програм: програмний комплекс.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання фонду наукових бібліотек ВНЗ м. Суми, Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, Інтернет ресурсів та авторських розробок науково-педагогічних працівників СНАУ
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та вищими навчальними закладами зарубіжних країн-партнерів, зокрема, угодами про співпрацю з Університетом прикладних наук Вайєнштефан (Німеччина), Університетом природничих наук у Вроцлаві (Польща), Колледжом Університету Рітл (Великобританія), Університетом м. Терамо (Італія), Природничий університет в Варшаві (Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться.

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Семестри								Форма підсумк. контролю
			1	2	3	4	5	6	7	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	16
I Обов'язкові компоненти спеціальності											
1. Навчальні дисципліни загальної підготовки											
<i>а) цикл соціально-гуманітарної підготовки</i>											
СГ.06	Українська мова (за професійним спрямуванням)	5			x	x	x				залік/іспит
СГ.02	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	5	x	x							залік/іспит
СГ.04	Філософія	3		x							залік
СГ.03	Історія України та української культури	4	x								іспит
СГ.05	Інформатика у ветеринарній медицині	3	x								залік
ПП.20	БЖД та основи охорони праці	3			x						залік
Всього за цикл		23									
<i>б) цикл фундаментальної, природничо-наукової та загальноєкономічної підготовки</i>											
ПН.01	Анатомія свійських тварин	8	x	x	x						залік/іспит
ПН.02	Біохімія тварин з основами фізичної і колоїдної хімії	4			x						іспит
ПН.02.03	Цитологія, гістологія, ембріологія	6		x	x						залік/іспит
ПН.04	Біонеорганічна хімія	4	x								залік
МПН 0209	Органічна хімія	3		x							залік
ПН.07	Фізіологія тварин	6			x	x					залік/іспит
Всього за цикл		31									

Всього компонент загальної підготовки		54									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2. Навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки											
ПП.03.01	Основи біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології	3	x								іспит
ПП.01	Ветеринарна санітарія та гігієна	3			x						залік
ПП.04	Біотехнологія ветеринарних імунних препаратів	3				x					залік
ПП.02	Ветеринарна мікробіологія та імунологія	6			x	x					залік/іспит
ПП.03	Ветеринарна вірусологія	4				x	x				залік/іспит
ПП.05	Патологічна фізіологія	4				x	x				залік/іспит
ПП.02	Акушерство та гінекологія	6					x	x			залік/іспит
ПП.03.32	Ветеринарно-санітарна експертиза	4							x	x	залік/іспит
ПП.03.09	Епізоотологія та інфекційні хвороби	8						x	x	x	залік/іспит
ПП.09	Загальна та спеціальна хірургія	6						x	x		залік/іспит
ПП.10	Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії та анестезіології	6				x	x	x			залік/іспит
ПП.05	Паразитологія та інвазійні хвороби	6						x	x		залік/іспит
ПП.46	Патологічна анатомія	5					x	x			залік/іспит
ПП.13	Внутрішні хвороби тварин	8						x	x	x	залік/іспит
ПП.03.15	Ветеринарна фармакологія	6				x	x				залік/іспит
ПП.13	Клінічна діагностика хвороб тварин	6				x	x				залік/іспит
ПП.17	Організація і економіка ветеринарної справи	4							x		іспит
ПП.03.20	Ветеринарна токсикологія	4				x					залік
ПП.19	Латинська мова	3	x								залік
ПП.23	Ветеринарна радіобіологічно гігієнічна експертиза	3								x	залік
ПП.14	Професійна етика	3	x								залік
ПП.64	Розтин і патолого-анатомічна діагностика хвороб тварин	5								x	залік
ПП.03.42	Якість і безпека продукції тваринництва	7							x	x	залік/іспит
ПП.15	Генетика у ветеринарній медицині	3	x								залік

Всього компонент професійної та практичної підготовки:		116									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Навчальні практики		9									
Виробничі практики		7									
Державна атестація		2									
Всього обов’язкових компонент		188									
Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми											
1. Навчальні дисципліни загальної підготовки											
<i>а) цикл соціально-гуманітарної підготовки</i>											
СГ.01	Аналіз господарської діяльності / комерційна діяльність у галузі ветеринарної медицини	3	х								залік
СГ.09	Сучасні технології у кормо виробництві / агротехнології створення кормових угідь	3		х							залік
ПН 02.13	Основи розведення та годівлі тварин /технологічні основи вирощування сільськогосподарських тварин	3					х				залік
Всього за цикл		9									
<i>б) цикл фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки</i>											
ПП.03.04	Основи вет. сан вірусології / лабораторна справа у ветеринарній медицині	3						х			залік
ПП.03	Зоологія / біологія	3		х							залік
Всього за цикл		6									
Всього компонент загальної підготовки		15									
2. Навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки											
ПП 03.07	Хвороби репродуктивних органів тварин / практичне акушерство	4						х			залік
ПН.15	Ветеринарна клінічна біохімія / біохімічні дослідження у тваринництві	3			х						залік
ПП 03.14	Клінічна фармакологія / ветеринарна фармація	5							х	х	залік/іспит
ПП.38	Інвазійні хвороби продуктивних тварин / інвазійні хвороби	3						х			залік

	коней										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ПП 03.09	Інфекційні хвороби продуктивних тварин / інфекційні хвороби свиней	4							x	x	залік
ПП 03.08	Ветеринарно-санітарна експертиза якості продуктів тваринництва / ветеринарно-санітарна експертиза якості продуктів птахівництва	4							x	x	залік/іспит
ПП 03.13	Диференційна патолого-анатомічна діагностика хвороб тварин / ветеринарна криміналістика	4							x		іспит
ПП 03.37	Хвороби птахів / Хвороби ембріонів птахів	3								x	залік
ПП.24	Хвороби дрібних тварин / Хвороби собак та котів	3								x	залік
ПН 02.02	Діагностика і терапія внутрішніх хвороб тварин / Хвороби бджіл	4								x	іспит
Всього компонент професійної та практичної підготовки:		37									
Всього за вільним вибором студента		52									
Всього		240									

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Рекомендується представляти у вигляді графа.

Згідно о Законом України "Про вищу освіту" студенти мають право на "вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу".

Вищі навчальні заклади самостійно визначають механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням). Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін студентами.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Державна атестація складається з двох етапів.

Перший етап проводиться у формі незалежного дистанційного діагностування рівня знань випускників. Його результати визначаються як «склав», «не склав».

Другий етап проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту із ветеринарної гігієни і санітарії або експертизи

2.2. Структурно-логічна схема підготовки бакалаврів

1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)		Українська мова (за професійним спрямуванням)	
Історія України та української культури	Філософія	Біохімія тварин з основами фізичної і колоїдної хімії	Біотехнологія ветеринарних імунних препаратів
Анатомія свійських тварин			Ветеринарна фармакологія
Інформатика у ветеринарній медицині	Основи біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології	Фізіологія тварин	
Біонеорганічна хімія	Органічна хімія	Ветеринарна санітарія та гігієна	Ветеринарна вірусологія
Латинська мова	Зоологія	Ветеринарна мікробіологія та імунологія	
Професійна етика	Цитологія, гістологія, ембріологія		Патологічна фізіологія
Генетика у ветеринарній медицині	Сучасні технології у кормо виробництві	Аналіз господарської діяльності	Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії
		БЖД та основи охорони праці	Ветеринарна фармакологія
		Ветеринарна клінічна біохімія	Клінічна діагностика хвороб тварин
			Ветеринарна токсикологія
	Навчальна практика		Навчальна практика

5 семестр		6 семестр		7 семестр		8 семестр
Українська мова (за професійним спрямуванням)		Епізоотологія та інфекційні хвороби тварин				
Ветеринарна вірусологія		Внутрішні хвороби тварин				
Патологічна фізіологія		Загальна та спеціальна хірургія				Хвороби птахів / Хвороби ембріонів птахів
Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії		Ветеринарно-санітарна експертиза				
Патологічна анатомія			Організація і економіка ветеринарної справи		Хвороби дрібних тварин / Хвороби собак та котів	
Акушерство та гінекологія			Діагностика і терапія внутрішніх хвороб тварин / Хвороби бджіл		Хвороби диких та екзотичних тварин / Хвороби хутрових звірів	
Клінічна діагностика хвороб тварин		Паразитологія та інвазійні хвороби				Розтин і патолого-анатомічна діагностика хвороб тварин
Ветеринарна фармакологія		Основи вет.сан вірусології		Диференційна патолого-анатомічна діагностика хвороб тварин		Ветеринарно-радіобіологічна експертиза
		Хвороби репродуктивних органів тварин		Якість і безпека продукції тваринництва		
Інвазійні хвороби продуктивних тварин				Клінічна фармакологія		
				Ветеринарно-санітарна експертиза якості продуктів тваринництва		
		Навчальна практика				Виробнича практика

III - Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти – бакалавр:

III - Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти бакалавр:

На основі повної загальної середньої освіти - 240 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50 % обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

Обсяг освітніх програм для здобуття ступеня бакалавр на основі повної загальної середньої освіти визначається вищим навчальним закладом,

IV - Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, впровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іншою мовою. 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 7. Здатність спілкуватися з нефхівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей). 8. Здатність працювати в міжнародному контексті. 9. Визначеність і наполегливість щодо

	поставлених завдань і взятих обов'язків. 10. Прагнення до збереження довкілля.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	1. Здатність використовувати знання в сфері діяльності лікаря ветеринарної медицини з гігієни, санітарії і експертизи. 2. Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями. 3. Здатність на основі нормативно-правових актів проводити нагляд та контроль підконтрольних об'єктів. 4. Здатність використовувати знання з морфології, фізіології, біохімії, патоморфології, мікробіології, вірусології, епізоотології, внутрішніх хвороб тварин, паразитології, фармакології, токсикології, радіобіології, екології, годівлі, утримання та експлуатації тварин для організації передзабійної підготовки і забою тварин, післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи продуктів забою. 5. Здатність використовувати знання з організації та управління ветеринарними заходами і контролем за гігієною, санітарією на підконтрольних об'єктах, застосовувати методики ведення ветеринарного обліку, звітної документації. 6. Здатність використовувати знання щодо хвороб незаразної етіології для належного санітарного нагляду та контролю на підконтрольних об'єктах. 7. Здатність до наукового мислення, досліджень, обробки, аналізу, узагальнення та систематизації, оформлення та публікації отриманих результатів. 8. Здатність досліджувати харчові продукти і корми за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх якості та безпечності. 9. Здатність володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень з метою аналізу та інтерпретації результатів досліджень.

	10. Здатність планувати, проводити контроль та моніторинг виробництва, зберігання, переробки та реалізації харчових продуктів і кормів, кормових добавок, преміксів та побічних продуктів, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини та оцінювання їх безпечності і якості. 11. Здатність забезпечувати планування та проведення стандартного прикордонного і розширеного ветеринарно-санітарного державного нагляду і контролю за підконтрольними вантажами на транспорті та державному кордоні. 12. Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів (НАССР/ISO 22000) та контролювати систему моніторингу для кожної КТУ в процесі виробництва продукції. 13. Здатність планування санітарних заходів та їх фінансового забезпечення на підконтрольних об'єктах та розроблення процедур і контролювання дотримання норм і правил гігієни з метою випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо. 14. Здатність вирішувати питання організації та проведення державного нагляду і контролю підконтрольних об'єктів санітарних заходів на агропромислових ринках і потужностях (об'єктах), які використовуються для зберігання та обігу харчових продуктів. 15. Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль об'єктів, призначених для виробництва, переробки, зберігання та реалізації м'яса і м'ясопродуктів, здійснювати їх ветеринарно-санітарну експертизу та проводити санітарне оцінювання. 16. Здатність здійснювати ветеринарно-
--	--

	санітарний нагляд і контроль об'єктів, призначених для виробництва, переробки, зберігання та реалізації молока і молокопродуктів, здійснювати їх ветеринарно-санітарну експертизу та проводити санітарне оцінювання. 17. Здатність здійснювати нагляд і контроль дотримання ветеринарно-санітарних та технологічних вимог під час обробки, переробки, зберігання та реалізації риби, харчових гідробіонтів, здійснювати їх ветеринарно-санітарну експертизу та проводити санітарне оцінювання. 18. Здатність здійснювати та проводити ветеринарно-санітарний контроль переміщення кормів, кормових добавок, преміксів, призначених для тварин і потужностей з їх виробництва та обігу, і володіти методикою ветеринарно-санітарної експертизи та проводити санітарне оцінювання. 19. Здатність проведення ветеринарно-санітарного контролю заготівлі, зберігання та обігу харчових рослинних продуктів, меду і апіпродуктів, харчових товарних яєць та яйцепродуктів і володіти методикою ветеринарно-санітарної експертизи та проводити санітарне оцінювання. 20. Здатність щодо ідентифікації та підтвердження відповідності харчових продуктів відомостям, що наведені в інформації для споживача або декларації виробника. 21. Здатність до здійснення ветеринарно-санітарного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного походження та знешкодженням (зnezараженням), за видаленням, обробкою, зnezараженням та утилізацією відходів тваринницьких підприємств та низки об'єктів ветеринарної медицини і переробної промисловості та утилізацією або знищенням
--	--

	побічних харчових продуктів, непридатних до споживання. 22. Здатність до контролю первинної обробки субпродуктів та крові і здійснення їх ветеринарно-санітарної експертизи, здатність до проведення ветеринарно-санітарного нагляду і контролю дотримання технологічних операцій з ендокринно-ферментною, кишковою, шкіряно-хутровою, м'ясною сировиною, інших продуктів забою і готових харчових продуктів та здійснення їх ветеринарно-санітарної експертизи і клеймування. 23. Здатність до проведення судової ветеринарно-санітарної експертизи у випадках, передбачених чинним законодавством. 24. Здатність до проведення санації тваринницьких об'єктів у розрізі сучасних вимог законодавчих актів України та ЄС. 25. Здатність до вирішення питань загальної ветеринарної профілактики на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва, яка містить ветеринарно-санітарне оцінювання нових систем і способів утримання тварин, кормів, кормових добавок, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі напування та експлуатації тварин, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких об'єктів з метою одержання якісної і безпечної продукції. 26. Опанування основних понять біобезпеки та біоетики; морально-етичних норм, правил і принципів використання біологічних агентів; етичних проблем сучасної біотехнології; біоетичні аспекти виробництва лікарських препаратів.
--	--

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки.

Програмні результати навчання

1. Застосовувати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи
2. Розуміти структуру фахової діяльності та використовувати основні методи наукових досліджень
3. Оцінювати санітарні заходи на підконтрольних об'єктах та застосовувати основні методи наукових досліджень у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи
4. Демонструвати розуміння щодо етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, у тому числі транскордонних, основ епідеміології; утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення перед забійної підготовки і забою тварин, післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи продуктів забою тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, годівлі та гігієни тварин забійного віку
5. Застосовувати знання та практичні навички щодо основ організації ветеринарної справи, діловодства, бухгалтерського обліку, психології, праці в колективі
6. Встановлювати зв'язок між хвороби незаразної етіології та проведенням належного санітарного нагляду та контролю на підконтрольних об'єктах
7. Застосовувати знання щодо наукового мислення, проведення досліджень, обробки аналізу, узагальнення та систематизації, оформлення та публікації отриманих результатів
8. Проводити дослідження харчових продуктів і кормів за органолептичними та лабораторними методами для визначення їх якості та безпечності відповідно до чинних нормативно-правових актів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання
9. Вміти володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень
10. Здійснювати державний контроль та моніторинг на підконтрольних об'єктах
11. Планувати та проводити державний нагляд і контроль за підконтрольними вантажами на транспорті та державному кордоні
12. Оцінювати проведення державного аудиту на підприємствах при застосуванні системи HACCP/ISO 22000 та проведення моніторингу для кожної КТУ в процесі виробництва продукції, та моніторингу ветеринарних препаратів, забруднювачів у харчових продуктах і кормах
13. Планувати виробничо-фінансову діяльність підконтрольних об'єктів за ринкових відносин, а також проводити контролювання норм і правил гігієни щодо виробництва безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок, керуючись чинними нормативно-правовими актами України з урахуванням вимог Кодексу Аліментаріус та «гігієнічного пакету» ЄС

14. Аргументувати доцільність організації та проведення державного нагляду і контролю за підконтрольними об'єктами з виробництва, обігу харчових продуктів та агропродовольчих ринках, неїстівних продуктів тваринного походження, кормів, тварин тощо
15. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей при здійсненні належного контролю гігієнічних умов виробництва, переробки, зберігання м'яса й інших продуктів забою тварин та птиці, молока і молокопродуктів; риби і харчових гідробіонтів щодо методів проведення ветеринарно-санітарної експертизи згідно чинних нормативних актів
16. Інтерпретувати дані щодо здійснення контролю гігієнічних умов за виробництвом кормів, кормових добавок, преміксів, щодо володіння методикою при проведенні ветеринарно-санітарної експертизи згідно чинних нормативних документів
17. Пропонувати інноваційні підходи щодо порядку проведення ветеринарно-санітарного контролю за заготівлею, зберіганням та обігом харчових рослинних продуктів, меду і апіпродуктів, харчових товарних яєць та яйцепродуктів
18. Ідентифікувати та підтверджувати відповідність харчових продуктів за органолептичними, фізико-хімічними, біологічними, мікробіологічними показниками
19. Відповідати за ефективність здійснення ветеринарно-санітарного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин і птиці, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного, утилізацією та знищенням продуктів забою тварин та птиці, непридатних до споживання
20. Використовувати сучасні технології, класифікації та обробки субпродуктів, харчового жиру, крові, кишкової, ендокринно-ферментної, шкіряно-хутрової, технічної сировини та консервування м'яса згідно з чинними нормативно-правовими актами
21. Нести відповідальність щодо проведення судової ветеринарно-санітарної експертизи у випадках передбачених чинним законодавством та за достовірність результатів
22. Відповідати за проведення санації тваринницьких об'єктів згідно вимог нормативно-правових актів України та ЄС
23. Відповідати за ефективність проведення ветеринарно-санітарної оцінки нових систем і способів утримання тварин, кормів, кормових добавок, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких об'єктів
24. Відповідати за дотримання морально-етичних норм, правил і принципів використання біологічних агентів; етичних проблем сучасної біотехнології; біотичних аспектів виробництва лікарських

препаратів для захисту населення від особливо небезпечних патогенів і визначення можливих збитків від них

VI - Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Державна атестація складається з двох етапів. Перший етап проводиться у формі незалежного дистанційного діагностування рівня знань випускників. Його результати визначаються як «склав», «не склав». Другий етап проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту із ветеринарної гігієни і санітарії та експертизи.
--	--

VII - Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	Принципи забезпечення якості освіти: ■ заклади вищої освіти несуть первинну відповідальність за якість вищої освіти, що надається; ■ забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і студентів; ■ забезпечення якості сприяє розвитку культури якості; ■ забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. Процедурами забезпечення якості освіти є: 1) розробка стратегії і політики ВНЗ у сфері якості вищої освіти; 2) розробка механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; 3) розробка системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярного оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб згідно з розробленими та затвердженими правилами.
---	---

	4) організація підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; 5) формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, зокрема самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; 6) створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; 7) оприлюднення об'єктивної неупередженої інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; 8) розробка політики щодо ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти; 9) інших процедур і заходів.
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Заклади вищої освіти мають проводити моніторинг і періодичний перегляд програм з метою забезпечення їх відповідності потребам студентів і суспільства. Моніторинг спрямовано на безперервне вдосконалення програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони. Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання: ■ змісту програми в контексті останніх досліджень у сфері ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; ■ потреб суспільства, що змінюються; ■ навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми; ■ ефективності процедур оцінювання студентів;

	■ очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання на відповідній програмі; ■ навчального середовища відповідно до мети і змісту програми; ■ якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти. Програми регулярно переглядають і оновлюють, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів. Характеристики оновленої програми публікують.
Оцінювання здобувачів вищої освіти	Оцінювання здобувачів вищої освіти має базуватися на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає таке: ■ оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; ■ критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; ■ оцінювання здобувачів вищої освіти, яке дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; ■ оцінювання проводиться, зазвичай, більше ніж одним екзаменатором; ■ процедури оцінювання здобувачів вищої освіти мають ураховувати пом'якшувальні обставини; ■ оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; ■ наявність офіційної процедури розгляду звернень здобувачів вищої освіти.
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових	Систему підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляють відповідно до чинної нормативної бази та будують на таких принципах: ■ обов'язковості та періодичності

працівників	проходження стажування і підвищення кваліфікації; ■ прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; ■ моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації завданням професійної діяльності; ■ обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; ■ оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Вищі навчальні заклади забезпечують освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої освіти ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснюють відповідну підтримку студентів. Під час планування, розподілу та надання навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховують потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, заочної форми навчання, працюючі, іноземні, з особливими потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Підтримка студентів і ресурсне забезпечення можуть бути організовані у різний спосіб залежно від умов у закладі. Внутрішнє забезпечення якості гарантує, що всі ресурси відповідають цілям, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про наявність відповідних послуг.
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	З метою ефективного управління освітніми процесами вищий навчальний заклад повинен мати розроблену транспарентну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом у ВНЗ. Така система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організація освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів;

	обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами і т. інше.
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Заклади мають публікувати достовірну, об'єктивну, актуальну, своєчасну та легкодоступну інформацію про свою діяльність, зокрема програми для потенційних здобувачів вищої освіти, студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Заклади надають інформацію про свою діяльність, зокрема програми, які вони пропонують, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації, які вони надають; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для студентів тощо.
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, сформована у вищому навчальному закладі, базується на таких принципах: • дотримання загальноприйнятих принципів моралі; • демонстрацію поваги до Конституції і законів України і дотримання їхніх норм; • повагу до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної приналежності; • дотримання норм законодавства про авторське право; • посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; • самостійне виконання індивідуальних завдань. У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідних осіб

	притягують до відповідальності відповідно до законодавства та чинних у навчальному закладі положень та норм.
--	--

VIII Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
2. Закон України «Про ветеринарну медицину» // ВВР. – 2007. – №5-6, – ст. 53; 2008. – № 76, ст. 22; зміни 2008, 2012, 2014 рр.
3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII.
4. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» // ВВР. – від 22.07.2014. – № 1602-VII.
5. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
6. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
7. Наказ МОН України від 19.02.2015 № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».
8. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».
9. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. – Київ : Вид-во «Соцінформ», 2010.
10. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 р. № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).
11. Наказ Міністерства освіти України № 600 від 01.06.2016 р. «Про затвердження та введення в дію методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
12. ДСТУ ISO 22000:2007 Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга (ISO 22000:2005, IDT). – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 30 с.
13. ДСТУ ISO 22005:2009 Простежуваність у кормових та харчових ланцюгах. Загальні принципи та основні вимоги щодо розроблення та запровадження системи (ISO 22005:2007, IDT). – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – 6 с.
14. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від

28.01.2002 р. № 178/2002, що встановлює загальні принципи і вимоги законодавства щодо харчових продуктів, створює Європейський Орган з безпеки харчових продуктів і що встановлює процедури у питаннях, пов'язаних із безпекою харчових продуктів.

15. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 882/2004 «Про офіційні заходи контролю, які застосовуються для забезпечення підтвердження відповідності з кормовим та харчовим законодавством, правилами здоров'я та захисту тварин».

16. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 852/2004 «Про гігієну харчових продуктів».

17. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 854/2004, що встановлює особливі правила організації офіційного контролю за продуктами тваринного походження, що призначені для споживання людиною.

Інформаційні джерела

1. Національний глосарій 2014-
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.

2. НПК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

3. ESG - http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.

6. ISCED (МСКО) 2011 -
<http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.

7. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 -
<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>).

9. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів - <http://www.unideusto.org/tuningeu/>).

10. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Вид-во «Соцінформ». – Київ, 2010.